Становище

От проф.д.ю.н. Дарина Зиновиева,

Институт за държавата и правото, Българска академия на науките

За дисертационен труд на

„РАЗВИТИЕ НА ФОРМИТЕ НА ТРУДОВА ЗАЕТОСТ

АТИПИЧНИ ФОРМИ НА ЗАЕТОСТ

От ПАОЛА КЛАССА

С научен ръководител е доц. д-р Андрей Александров.

присъждане на образователна и научна степен “доктор”, научно направление 3.6 право, докторска програма „трудово право и обществено осигуряване“

Уважаеми членове на научното жури,

Докторантката Паола Класса е отчислена с право на защита и отговаря на националните минимални изисквания за публична защита на дисертационния труд.

Темата на труда е актуална, тъй като развитието на технологиите дава различни възможности за полагане на труд в нови форми - по дигитален начин, чрез блокчейн, био – технологии, временно мениджърство и др.

Докторантката е структурирала много ясно труда, следвайки видовете форми на трудова заетост, отличаващи се с атипичност.

Трудът е разделен на четири глави като в началото тя анализира както вътрешно правната уредба, така и международно правната уредба на понятието „трудова заетост“ и на неговото съдържание. От съществено значение е сравнителния анализ между гражданското правоотношение между възложител и изпълнител и трудовото правоотношение между работник и служител. Много прецизен анализ е направен на разграниченията, когато се дефинират атипичните форми на трудова заетост във връзка именно с разграниченията между трудовоправните и гражданско правните проблеми. Интерес представлява анализа на развитието на тези атипични форми на трудова заетост в ретроспективен вариант, тъй като се придобива реална представа как пазара на труда се разширява, какви са причините за това и се анализират всички специфики на тези атипични форми на трудова заетост във връзка с развитието на социално- икономическите отношения в България.

На последно място, в глава четвърта , авторката се фокусира върху всеки един от видовете атипични форми на заетост, като нейните изводи за приносни.

Интерес представлява частта от труда относно сключването на договори за нулеви часове. Авторката дава пример с реформата през 2025 г. във Великобритания и бъдещото законодателство там работодателите да предвиждат за 12 седмичен референтен период определен брой работни часове, гарантирани в самия договор.

Добре е обоснована формата за формата „на разположение” , както и предназначението относно социалното включване на уязвимите групи хора.

Впечатляващ е анализа на договорите за работа чрез платформи, за която е налице и акт на ЕС. Авторката сочи, че Директивата ще увеличи прозрачността на алгоритмите на платформите за работа е особено съществено е регулирането на правото на оспорване на автоматизираните решения от служителите.

Добри са анализите на услугите, закупувани чрез ваучери , които се отнасят предимно за уязвими групи лица - студенти, мигранти. Тя обосновава полезността на тази форма чрез елиминиране на процедури и формалности при наемането на хората.

Временният мениджмънт също е интересна правна форма на заетост, като анализът е ясен и подробен. Тя обосновава извода, че тази форма е удачна при временно стратегическо управление, условия на трансформация на предприятия, кризи.

Бих дала препоръка на авторката по повод формата „временен мениджмънт“, да добави изискванията от международните ISO стандарти, по повод качеството на управление и дали такива стандарти съдържат тази форма.

Считам , в цялостност такъв научен труд липсва и с оглед на тази липса е запълнено доктринерно пространство в трудовото и осигурително право.

От предложенията де леге ференда отличавам предимно тези които са свързани с актуализация на член 114а от Кодекса на труда.На следващо място много добри са предложенията във

връзка с член 107 р от Кодекса на труда, които са обвързани със съответната Директива на ЕС.

В заключение:

Считам, че трудът на Паола Класса, отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, давам своята положителна оценка и предлагам на научното жури да бъде присъдена научната степен „доктор“ в научно направление 3.6 право, Област на висшето образование „социални, стопански правни науки“, докторска програма „трудово право и обществено осигуряване.“

29. 05 .2026г проф.Дарина Зиновиева

Opinion

by Prof. Dr. Darina Zinovieva

Institute for the State and the Law, Bulgarian Academy of Sciences

on the dissertation

“DEVELOPMENT OF FORMS OF LABOR EMPLOYMENT ATYPICAL FORMS OF EMPLOYMENT”

by **PAOLA KLASSA**

Supervisor: **Assoc. Prof. Dr. Andrey Alexandrov**

for the award of the educational and scientific degree **“Doctor”**,

scientific field **3.6. Law**,

doctoral programme **“Labour Law and Social Security Law”**

Dear Members of the Academic Jury,

Doctoral candidate Paola Klassa has been deregistered with the right to defend and meets the national minimum requirements for the public defence of the dissertation.

The topic of the dissertation is relevant, as technological development provides various possibilities for performing work in new forms - through digital means, blockchain, biotechnologies, interim management, and others.

The doctoral candidate has structured the dissertation in a very clear manner, following the different types of forms of labor employment that are characterised by atypicality. The work is divided into four chapters, and at the outset she analyses both the domestic legal framework and the international legal regulation of the concept of “labor employment” and its substantive elements. Of essential importance is the comparative analysis between the civil-law relationship between assignor and contractor and the employment relationship between worker and employee. A very precise analysis is made of the distinctions that arise when defining atypical forms of labor employment, specifically in connection with the differentiation between labor-law and civil-law issues.

Of particular interest is the analysis of the development of these atypical forms of labor employment in a retrospective perspective, as it provides a realistic understanding of how the labor market has expanded, what the underlying reasons for this expansion are, and how all specific features of these atypical forms of labor employment are examined in relation to the evolution of the socio-economic relations in Bulgaria.

Finally, in Chapter Four, the author focuses on each of the types of atypical forms of employment, and her conclusions are contributory.

The section of the dissertation concerning the conclusion of zero-hours contracts is of particular interest. The author provides an example with the 2025 reform in the United Kingdom and the forthcoming legislation requiring employers to determine, for a 12-week reference period, a specific number of working hours guaranteed in the contract itself.

The analysis of the “on-call” form of employment is well substantiated, as is its purpose in relation to the social inclusion of vulnerable groups.

Impressive is the analysis of platform work contracts, for which an EU act is also in place. The author notes that the Directive will increase

the transparency of platform algorithms, and that the regulation of the right of workers to challenge automated decisions is of particular significance.

The analyses of services purchased through vouchers, which concern primarily vulnerable groups such as students and migrants, are well developed. The author substantiates the usefulness of this form by demonstrating how it eliminates procedures and formalities in the hiring process.

Interim management is also an interesting legal form of employment, and the analysis provided is clear and detailed. The author convincingly argues that this form is appropriate in situations of temporary strategic management, enterprise transformation, and crises. I would offer the recommendation that, with regard to the form of “interim management,” the author consider adding the requirements of the international ISO standards relating to management quality, and whether such standards encompass this form.

I believe that, overall, such a scholarly work has been lacking, and that this dissertation fills an existing doctrinal gap in labour and social security law. Among the *de lege ferenda* proposals, I particularly distinguish those related to the updating of Article 114a of the Labor Code.

Next, the proposals concerning Article 107r of the Labour Code, which are linked to the corresponding EU Directive, are very well developed.

Conclusion:

I consider that the dissertation of Paola Klassa meets the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria. I give my positive assessment and propose to the academic jury that the scientific degree **“Doctor”** be awarded in scientific field **3.6. Law**, area of higher education **“Social, Economic and Legal Sciences”**, doctoral programme **“Labor Law and Social Security Law.”**

29 May 2026 Prof. Darina Zinovieva